

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Nro. 36.

A² FELS. CSÁSZÁRNAK ÉS A. KIRÁLYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Indult Bétsből, Pénteken Majus 6 ik napján
1803. ik esztendőben.*

Anne delenda Carthago?

az az

Szülségesé Kartágó városát el tör-
leni?

*Erről a' Római Tanács Gyűlésében hajdan fel fordult
kérdésről beszélgetnek Didó és Kurtzius az
Elizeum mezején egymással.*

Didó. Hallod e' híres Római héros, bátor
szívü Marcus Curtius, te, a' ki Hazád meg
maradásáért magadat fel áldoztad! miért nem mon-
dottad nékem eleve ezt meg? hazámnak ellensé-
ges árnyéka? Didó egy Római polgárral mulat-
tya magát!

Kurtz. Felséges gondolkozású fejedelem aza-

szony! mindnyájunkat egyenlővé tett a' halál — ennek az ő Országában minden ellenségeskedések, minden nemzeti gyűlölség meg szűnnek. — A' felső világnak olly történetjei ezek, a' melyekről mi nekünk minden harag 's indulatoskodás nélkül lehet emlékeznünk — itten a' nyugodalom mezejében Didó és Kurtzius, Scipió és Hannibal barátságosan élnek egymással.

Didó. Ott, Afrikának tengerbe nyúló keskeny földjén, Tunistól néhány stadiummal, építettem én Kartágó városát. Egy olly birodalmat állítottam én ott fel, mely sokáig fennmaradt a' győzedelmeskedő Rómának. Melly nagy bátorság, melly nagy vitézség, melly nagy erő hatalom, és ditsőffég eredtek ebből a' városból! Hová enyészett el az én Országomnak győzedelemmel tellyes ideje?

Kurtz. Azon helyet, a' hol a' te Országod fő városa állott, mai napiglan is Kartágó fokának nevezik a' Barbarusok; attól nem mészfe az Afrikai tenger parton fekszik egy haramja félek, melly Tunisi Respublikának neveztetik. — Ebből és az Algiriái 's Tripolisi szövetséges Társaságokból áll az Afrikai Barbaruffág, mellynek minden lakosi tengeri haramják.

Didó. Hat jobbak voltak e' ezeknél azok a' Rómaiak, a' kik Kartágót, ezt a' nagy hősoknak hazáját el törölték?

Kurtz. Az időnek a' foga — ezt tsak füledbe sugom — többet mivel, mint sem azok a' nagy hősök, a' kik magok hirekkel e' világot bé töltötték. — Róma is, valamint szinte Kartágó, hajdani ditsőffégétől meg fosztatott. Annak még most is fenn áll némely része — ott volt a'

keresztény Filozofiának lakhelye, és sok vizontagságai után is tsudálkozást érdemel. — Valójában álmelkedni kelletik az itteni gondviselésen. — Egyik birodalom el enyészik, 's másik emeli fel a' maga fejét — egyik Status a' másakra düll, és sok tartományoknak határjai azért terjeszkednek ki olly messze, hogy annál nagyobb zuhanással omoly lyanak annakutánna rakásra.

Didó. Minden emberi kézmivnek illyen szokott a' vége lenni — melly haszontalan az olly nagyságra való vágyódás, a' mellyet jövendőben az idő meg emélt; ki gondolhatta volna azt valaha, hogy Éneásnak, a' kit én a' rajta történt szerentsétlenségek közt magamhoz bé fogadtam, 's szivessen láttam, hogy mondom, ennek az Éneásnak maradéki töröllyék el valaha az én birodalmamat? — annak az Éneásnak, a' ki az egész világ urának, a' Római nemzetnek törzsöke vala.

Kurtz. A' mai világ, az illy háladatlanságnak mentségére egy új szót talált ki, mellyet Politikának tettett nevezni. — Ez a' mesterséges szó semmi olly háladatosfágot nem esmér, melly a' magános személyektől szentséges kötelességnek tartatik, és a' maga fel tett tzeállyanak el erésére, minden jó és rossz élzközökkel élhet.

Didó. Útálatos szó!

Kurtz. A' Kartágóbéliek minden közép tengeren való kereskedést magokévá tettek; a' Szardiniai és Máltai szigetekbe koloniákat küldöttek, kereskedéseknek nagyobb ki terjesztésére Sziciliába is ollyakat igyekeztek fel állítani. — A' Rómaiakkal szövetségben volt Messzina városát meg akarták támadni. Hát ugyan szenvedhetek volna a' Rómaiak illy hatalmas szomszédot magok

körül békeféléggel? Ebből támadt az a' 24 ezte-
deig tartott hzború K. Sz. előtt 242 ezte-
deig, melly első Punisi háborúnak neveztetik a' régi
hifioriákban.

Didó. Tehát már itt is vették hafznát a'
Politikának, ámbár nem tudták légyen is annak ér-
telmét egézfzen.

Kurtz. Igaz ugyan, hogy békefélégre léptek,
de a' melly állandó nem vólt sokáig. — K. Sz.
előtt 218 ezte-
deig Saguntumot Spanyol
Országban Hannibal el foglalta, 's az által al-
kalmatosság / Gondolatok / és háború / Punisi
háborúra. — Hannibál 32000 emberből álló
hadi népével egézf Olasz Országot el pusztította;
és igen kevésbe múlt, hogy Rómát is meg nem hó-
doltatta. — De a' Kartágóbélieknek Kapuában va-
ló búja mulatások a' katonaságot meg vesztegette;
és a' magok ki pihenésére időt engedtek a' Ró-
maiaknak, mellynek az a' következése lönn, hogy
kértelen vólt Hannibál Olasz Országot oda hagy-
ni. — A' harmadik Punisi háború K. Sz. előtt
149-ik ezte-
deig kezdődött, 's három ezte-
deig tovább nem tartott. — Kartágó városát
Scipio meg vette 's el pusztította. — A' Kar-
tágóbélieknek és az ő fő városoknak birodalma
mintegy 700 ezte-
deig tartott.

Didó. Szomorú emlékezet!

Kurtz. Mind a' két Ország termézfétében
vólt ez a' történet fundálva. A' Rómaiak szünte-
len a' szárazon igyekeztek győzedelmeskedni, 's az
által nagyon öregbitették vítézeiknek a' számat; a'
Kartágóbéliek ellenben az Áfrikai tenger partokon
csak egy szoros kerületet, hátok megett pedig egy
puszta és lakatlan földet birtanak. — Kétféle erő-

vel, úgymint, hadi- és hajóseregbéli erővel hadakoztak egymás ellen. — E' mellett a' kormányozások formája is olyan vólt a' Kártágóbélieknek, hogy szüntelen való háborúban vóltak a' bélső szakadások miatt. — Ezt jól tudták a' Rómaiak használni, magok szövetségeseivé tették a' Szicilia- és Szardiniábélieket, a' kik, az Istenek tudják leg jobban, mit nem képzeltek magoknak, hogy egy olly vitéz nemzettel, a' minéműnek a' Rómaiak már akkor tartattak, barátságba élhettek; azonban nem sokára őket is jármok alá vetették szövetséges társaik.

D i d ó. Eleitől fogva mindenkor édesgető tsemege gyanánt szolgált a' hatalmasabb Statusoknak a' kereskedés. — Velentze, Portugallia, Spanyol Ország, Génua, a' Hanseatica városok, Hollandia, Frantzia Ország, és Anglia szüntelen vetélkedtek e' miatt egymással.

Kurtz. Mai napiglan is láthatni a' Róma és Kartagó közt vólt vetélkedésnek egyenlőségét. Az a' Római Tanátsban tétetett planum: *Anne delenda Carthago?* egyenlő ezen mai planummal; *Anne delenda Anglia?* t. i. Szükség e' Angliát el törteni?

Didó. Olly nagy különbség van e' kettő közt mint az ég és a' föld közt!

Kurtz. A' Római ármadianak Áfrikába való ki szálltatása által hódoltatták meg a' Kártágóbélieket a' Rómaiak. — Hasonló módon az Angliai Kartagót is az oda ki szálló hadi seregek támadják meg.

Didó. Ugy de Kartagó egy szoros tenger mellett fekvő birodalomból állott, melly leg fellyebb is 40 ezer főből álló hadi sereget állithatott ki.

— De nem ilyen Anglia, ez kétfáz ezer főből álló ármadiát is ki allithat.

Kurtz. Frantzia Ország pedig ötszáz ezer gyözedelmeskedő emberből álló hadi sereget is küldhet ellene.

Didó. Ugy de miként és hol szállhat ki anynyi ezer ember? Talán azt gondolod, hogy mindenütt szerentsét fog tapasztalni; gondolod e', hogy mindenütt által evezhet; gondolod e', hogy az Anglus flották, a' mellyek azokat a' kikötő helyeket, mellyekből a' ki szállani igyekező seregek ki repülni akarnak, zárva tartják, semmi izembe tünő különbséget nem tsinálnak Kartágó és Anglia közt.

Tagadhatatlanul sok akadályok adják ezen az úton magokat elő. — A' Rómaiaknak is voltak illy akadályaik; de nem az első, nem is a' második, hanem a' harmadik Punisi háborúban hódoltatott meg Kartágó. — Az első Frantzia háborúnak, melly nyolcz évtöndeig tartott, vége van; most a' másodiknak kell el kezdődni, és ha e' nem szerentséltetik, a' harmadik, negyedik, sőt az ötödik is következhetik, 's végtére is az a' rész bukik meg, mellynek kevesebb a' népeisége.

Didó. Hát sokkal többé Frantzia Ország népeisége Anglia népeiségénél?

Kurtz. Igen is két harmad résszel, mellyhez hogy ha a' Frantziák frigyesei hozzá számláltatnak, a' Frantzia hadakozó erő úgy ván az Anglia hadi erőhöz képest, mint a' hét szám az egyhez képest.

Didó. Ugy de az Anglus flották, Coloniák, és az ő minden tengereken való nagy hatalmok?

Kurtz. London hasonló Kartágóhoz, hogyha

London meg hódoltatik, semmi hafzna nintsen a' Coloniáknak, egyik a' másik után mind elfzakad Angliától.

Didó. Ugy vezem észre vitéz szivü Kurtzius, hogy te is azt az alkotmányt kedvelled, a' melly a' Rómaiakat lelkesítette hajdan. — A' nagy történetekkel terhes idő sebes lépésekkel fut az örökké valóságba. — Várjuk el szülésének idejét békefféges türéssel. — Én mindenkor azt hiszem, hogy Kartágot sem tengeri sem hadi erejére nézve Angliával egybe hasonlítani lehetett.

Kurtz. Én pedig, a' ki e' kettőnek egymás eránt való egyefféget vezem gondolóra, ellenkezőt állatok.

Didó. Jövendő idő siess ide felé, és határozd meg a' dolgot.

Kurtz. Siet — valósággal siet — de gondolkozva siet — még tsak négy hét van hátra, 's azutan égni fog Anglia és Frantzia ország közt a' tűz — Meg botsáss nagy lelkü fejedelem affzony — ezekből állanak az én gondolatim.

Didó. Római nemes ember szóllott; én pedig Frantziát hallani láttatom — a' dieu — mig ismét egymáft láthatjuk.

B é t s.

Wilhelm Fridrik Würtembergi 22 esztendő örökös herceget, nagy születésére, és az utolsó Frantzia háborúban mutatott szép vitézi talentomaira nézve, Generál Majorságra emelni, 's egyfersmind a' Bender vacans gyalog Regementjének tulajdonosává tenni méltóztatott Császár Ő Felsege.

A' Liguriai Respublika Kormányfészke a' Cs. Kir. udvarhoz polgár B o c c a r d i t, Császár Ő Fel-

sége ellenben azon Respublikához Chevalier Giustit nevezték ki követeknek.

Néhai Báró van Swieten, Cs. Kir. titkos Tanácsos Ur helyett, a' Császári udvari Olasz Cancelláriának eddig volt Directorát B. Jenisch Urat, a' Császári udvari Bibliotékának Praefectuffává tenni, 's ezen hivatalyába, a' múlt Aprilis 28-ikán maga fő udvarnokja herczeg Stahrenberg által bé iktatni, 's azon Bibliotékánál lévő Personalénak bé mutattatni méltoztatott Fels. Fejedelmünk.

A' Ragusai Respublika, és Inghány Szigetek az Adriatikumi tengerben kereskedő hajóiknak bátorságban leendő tétetések végett, bizonyos meg egyezés szerént, esztendőnként 10000 ducatot fizettek a' Marockói Császárnak. Minekutánna ezen egyeffégnek ideje el tölt, és azon szigetek a' Fels. Auszriai Ház birtoka alá estek, következésképen azon summa pénznek fizetése is félbe szakadt volna: a' nevezett Barbarus Császár arra határozta meg magát, hogy azon szigetbéli hajókat nyughatatlankodtatni fogja ellenben a' Triesti és Fiumei hajóknak tellyes szabadságot enged.

Azonközben hogy az Adriaticumi tengeren minden Auszriai Birodalombéli hajók szabadon és bátorságosan hajózáshassanak, a' Marockói Császárral alkuba botsátközött az Auszriai Kormányfő, még pedig olly hasznos következéssel, hogy minden Auszriai kereskedő hajók mentek lesznek a' Marokkói tengeri haramjának üldözéséitől ennekutánna.

Nagy Britannia.

Ex Minister Pitth, és első minifter Addington, Aprilis 11-ik napján hosszas confren-

tiát tartottak, mellyből sokan azt húzzák ki, hogy amaz a' miniferséget ettől haladék nélkül által veszi, 's azonnal hadat is indit a' Francia nemzet ellen. Maga minister Addington is azon dolgozik, hogy ne az ő minifersége hanem a' Pith kormánya alatt kezdődjön el a' háború. — Ellenben addig, míg a' Francia és Londoni Kormányfészek közt való alkudozás félbe nem szakad Pith úr, a' miniferségbe bé lépni nem akar, ne hogy az ő Francziák ellen való gyűlölségének tulajdonítsa az eddig való tsendesség meg háborítását e' világ. — A' ministeriumban való változalt a' Londoni Publicumnak nagy része is kívánnya, de hogy az Admirálitásnak igazgatása Lord Vincentől el vétetődjön, azt épen nem akarja, úgymint, a' ki Anglia hajó feregeit a' legjobb rendbe hozta, mint nagy Admiralis hazájának sokat szolgált, és külömbiséget tudott a' jó és alkalmatlan kormányozók köz tenni; égy szóval, a' ki mind a' tengeri ütközetekben, mind a' kabinetben böltsen és hafznosan tudta magát viselni.

A' The Sun (nap) nevezetü fél ministerialis újság levélnek 10-ik Aprilisi darabjában illy gondolattal ván annak ki adója: Ha, úgymond, Pith, Addington, Lord Melville (vólt Dundas) és L. Hawkesbury fogják az Ország kormányát igazgatni, bizonyoffan gyözedelmeskedünk ellenségeinken. — Az Ammiensi békeféségnek nagyon örültünk, de most sints a' szomorúságra okunk; mivel ha szinte rövid ideig tartott is ez a' békeféség; mindazáltal tsak ugyan ki pihente magát a' nemzet, és ha háborúra fakad a' dolog, nyugodt erővel lehet ahoz fognuak. Mi ugyan apostolai a' háborúnak nem vagyunk: mindazáltal ha a' háza

szabadtságának fenn tartása és boldogsága kíványnya, utolsó tsepp verünket is kézrek lefzünk feláldozni.

A' Morning Chronicle nevezetű Londoni közönséges újság levél, sok szemre való hányással fertegeti a' nemzet nevében az Angliai minisztereket, hogy ennyire halogatják a' Frantziák ellen való haborúnak el kezdését. Továbbá azt állattya, hogy ennek a' két hatalmas nemzet közt támadt villongásnak egyedül a' Maltai sziget légyen az oka, mellyet szeretne Anglia magának meg tartani, kiváltképen azon okból, hogy a' Piemonti s Parmai herczegségekkel, és az Elbai szigettel nagyon nevededett a' Fr. Respublika hatalma.

A' Fr. Kormányfzéknek azon ki nyilatkozatására, hogy a' Pétersburgi Császári és Berlieni Kir. udvarok is jót állottak a' Máltai szigetnek azon vitézi Rend birtokában leendő örökös megmaradásáért, a' fent említett The-Sun nevezetű Londoni újság levél ekként okoskodik, 16-ik Aprilisi darabjában: A' Málta vitézi Rend mostani nagy mestere Tommasi, nem tsak maga valóságos teremtvénye a' Frantziáknak, hanem az ő helytartója Bussy születésére nézve is Frantzia, következésképen mind a' kettő jobban szít a' Francziákhoz mint sem az Anglusokhoz. — Tegyük fel, hogy a' Pétersburgi és Berlieni udvarok Máltának megmaradását magokra válalták, a' mint a' Fr. officiális újság levél a' Monitor állattja; úgy de bizonyosllá tehetik e' arról Angliát, hogy az illy garantirozás mellett is nem a' Francziák birják Máltát, halott világosan meg határozottatott az Ammiensi békefégyben, hogy egy Frantzia születésű ember se véletoldja a' Máltai vitézek közzé bé.

(Erre a' 20-ik Aprilisi Monitor igy felelt :

Nem igaz úgymond a' The Sunnak előadása. A' Máltai Nagymester helytartója Buzzy a' Pápai Statusból való, és egy ott lakott régi Olasz családtól vette eredetét. — Különös talentommal bírnak néhány Angliai Zsurnálisták, és jól tudnak egy és más fel tételből külömbféle következtetést huzni.

Spányol Ország.

A' múlt Martzius hónapban egy olly fregat evezett bé a' Kadiksi kikötő helybe, a' melly a' több Bécsi Császári Kiváltó, egy milión és ötszáz ezer piallert hozott napkeleti Indiából. — Ezen kívül két 15 millióval meg terhelt hajók váratnak Amerikából. A' Filippini szigetekből azt irták Madridba, hogy az a' Tunkinbéli törvénytelen uralkodó, a' ki az oda való törvényes király ellen pártott ütött, és sok kegyetlenséget vitt végbe, mind a' szárazon mind a' vizen nagyon meg vérettetett, és minden hadi 's hajó seregeit elvesztette. Ezen a' rajta esett szereztséltenségen az oda való is nagyon, de kiváltképen az ott lévő Spányol Orzági Misszionariusok igen örvendenek, a' kinél nagyobb ellenségek az egész napkeleti Indiában nem vólt, és a' ki meg eskütt, hogy három esztendő el forgása alatt a' keresztény vallást onnan ki irtya. — Az el múlt 1800-ik esztendőben a' Sz. Domokos szerzetbéli misszionariusok közül hufzon négyen, a' Santo - Rosano de Filipinas nevezetű tartományban, 9955 gyermeket, és 588 személyt kereszteltek meg, 's iktattak bé a' keresztény vallásba, és 65302 szemelynek oltogatták ki az úri vatsorát.

Orsz Birodalom.

A' múlt posta napon félbe szakadt zikkelynek folytatása.

6. Szabadságába áll az özvegynek, azt még élteben tudtára adni az özvegyek kasszájára ügyelő hivatalnak, kinek kivánnya azt a pénzt vagy életében által adni, vagy halála előtt teltálni. — Hogyha sem az egyiket, sem a másikat nem miveli, ilyenkor az Özvegyek kasszájába az ő számára le tétett töke pénz, interestjével együtt, az ő férfi vagy leány maradékira marad.

6. Hogyha az Özvegyek kasszájába le tett summáról adatott nyugtató levelet, vagy maga a le tévő, vagy annak özvegye és gyermekei el vesztették, azon halottaknak irótságy Özvegyek kasszájára ügyelő Hivatalnak jelentést tenni, azon történetet a közönséges újság levelek által háromszor ki hirdettetni, 's abban ki tétetni, melly napon, hónapban, 's ez tendőben vesztett el az a nyugtató levél, mennyi vólt a summa, 's kinek nevére adatott azon level? — Hogyha a harmadik hirdetés-től számlálván ez tendő alatt az el vesztett levél fel nem találtatik; tehát vagy új nyugtató levél adatódik néki, vagy ha kivánnya, a pénz interestjével együtt ki fizetődik; az el vesztett és fel nem találtatott levél pedig haszon vétel nélkül valóvá tétetődik, és soha semmi fizetés nem fog arra adatódni.

7. Hogyha sem a le tett töke pénzről, sem az arról adott nyugtató levélről semmit se tudna az özvegy, vagy ha tud is, de a levél kezébe nem adatódik, következésképen azt férje halála után fel nem találja, és az özvegyek kasszájára ügyelő Hivatalnak bé sem jelentheti; továbbá azt sem tudhattya, hol 's mikor hólt meg és mitsoda rendelést tett azon pénzről a férje: ilyenkor, ha élő tanúbizonyságokkal meg mutathattya

azt, hogy ő annak özvegye legyen, vagy a' tőke pénze ki fizetődik, vagy az interesséből élhet.

8. Hogyha valaki más valamely özvegy számára akar azon kasszába pénzt le tenni, az is bévétetődik, és azon módon bánnak vele, mint ha annak felesége lett volna.

9. Valamint az Özvegyek számára épített házak, úgy az özvegyek kasszája is az árvákra ügyelő Tanács gondviselése és igazgatása alatt lesz, mellynek tagjait, önnön magá a' Fels. fundáló fogja ki nevezni.

Pétersburgból Aprilis 15-ik napján. — A' nép meg vilagosítására ügyelő Commissió, a' reá bízott dologban nagy szorgalmatossággal foglalkozdik; de mivel ennek előmenetele leg inkább a' Papság buzgó munkásságától függ, a' Pétersburgi zsinat azt végzette, hogy a' seminariumból annyi ifjú papokat küldjenek a' Püspökök, a' mennyit a' nép vilagosítására ügyelő minister a' kerületbéli Oskoláknak és gymnasiumoknak tanításokra kívánni fog.

I. Sándor Orosz Császár olly igyekezettel vala, hogy ebben az esztendőben maga roppant birodalmainak belső részét meg fogja látogatni. Ezen hasznos feltételéről a' mostani környülállások közt le mondott. — A' tengeri dolgokra ügyelő Collegium (Admiralitas) véletlenül olly parantsolatot vett, hogy ne csak a' tengeri bősziplik közt való evezésre alkalmas flottát, hanem ezen kívül egy hét linea hajóból és egynehány fregatoból álló eskadert is készíttesse ki. Ennekfelette több gyalog és lovas regementek vettek az eránt parantsolatot, hogy minden szempillantatban készek legyenek. Erre a' véletlen hadi kézüzletre a'

Svéciával határ széleket tárgyazó villongás szolgáltatott alkalmatosságot, mellynek historiája ide megyen ki rövideden:

A' néhai E r s é b e t P e t r o w n a Császárné uralkodása alatt szerzett N i s t a e d t i békeffélg kötésnek alkalmatosságával, az Ország határait nézve Svécia és az Orosz Birodalom egymás közt meg nem egyezhetvén, annyiban a' nevezett Császárné Svéciának engedni láttatott, hogy a' L a l a n d i sziget a' K y m é n e folyóviz mellett szabadon hagyattassék, és ezen folyó viz hajóközö része (Thalwég) legyen a' két Birodalom közötti határ, a' mellyen lévő hidnak fele Orosz szinnel, a' másik fele pedig Svécia szinnel festődjön meg, és mind a' két Ország tzimere függesztessen azon ki, 's azon időtől ölta mindenkor így vólt; hanem —

Eztendővel ennekölte, a' midön Finnlandiát béjárta, 's ezen hidon által ment vólna a' Svéciai Király, igen szemébe öllött néki a' két színű festék és a' kétféle czimer, és senki se találtatván hirtelen, a' ki e' dolgot néki meg magyarázhatta vólna, parantsolatot adott, hogy a' hidnak Orosz Országhoz tartozó része is Svéciai szinnel festetődjön bé. Akkor mingyárt hirt adott az Orosz Gubernator Sándor Császárnak; de a' Császár alkalmatosabb időre halasztotta e' dolognak el intézését, és nem régiben az említett hidnak egyik felét Orosz szinnel festetni parantsolta. — E' miatt eleven levelezésre fakadt a' dolog, 's végtére olly szókkal élt a' Stockholmi Királyi udvar, a' mellyek miatt kénytelen vólt az Orosz Császár mind szárazon mind vízzen hadi készületeket tétetni.

J e l e n t é s e k.

A' fellyebb való eztendőben egy ollyan Physikát vagy Természeti tudományt tanító könyv.

vetskéről tettem ígéretet, mellyben a' köz nép közt uralkodó nevezetesebb babonaságok a' természetből meg lesznek távolva. Attól az időtől fogva minden módon törekedtem, hogy azt a' Publicumnak kezébe adhattam, és ekképpen ígéretemet teljesítsem: de a' papiros szűk vólta mind eddig megakadályoztatott. Most hát ezennel jelentem, hogy a' könyv minden órán kiszabadúl a' sajtó alól; mint egy 20 árkusból álló léfzen, szép médián papirosra, és egy réztábla tsinos rajzokkal. Találhatni fog Pestben és Budán az Egyetemes Bibliopoliumokban. Veszprémben a' Typographus, és Székes Fejérváron Lang és Baumeister könyvkötő Uraknál. A' kik pedig ezen helyektől távolabb vagynak, és kívánják megszerezni, jelenthetik magokat az olyanoknál, a' kiktől a' Raff Természeti Históriaját megszerezték, mellyet ezek ide hírül adván, el fognak azokhoz küldetni az Exemplárok. Az árra egy forint lesz. Irtam Veres Berényben Aprilisnek 18-ik napján 1803-ik esztendőben.

F á b i a n J ó s e f

Veres-Berényi Predikátor.

Nem a' nyereségre való vágyodás, se a' ditséretnek kívánsága a' tárgyam; hanem tsak egyedül az Egyházban az Isteni tiszteletet 's szolgálatot ilendően örögbíteni fő tzielom. Ki is e' végre több kéfzen lévő munkáimból három igen könnyű és rövid egyházi irás módjához alkalmaztatva két kötetményből álló Miséket négy énekkel szozattal, két hegedűvel, két kürttel, egy kobozzal és orgonával minden gánts nélkül faragva, szép 's jó papirosra nyomtattatott leg főképp a' kifibb helységek' számára közre botsítani bátorodom. Egy egy kötetménynek az árra 3 forint, a' pénz vagy a' szerzőjénél vagy a' Szedő-

uraknál bé jétették. A' hatodik exemplár a' szedő uraknak ingyen esik.

Az első kötetményének, melly Augustusban, ki jön, az előfizetése jövő Julius' végéig fog tartani, a' második kötetmény is jövő Septemberben bizonyoffan elvégeződik, és a' vivő urakhoz elküldődik, avval a' kéréssel, hogy avval az alkalmazottassággal, midön az első Exemplár kézre szolgál, tadjik méltoztassanak a' második Exemplarért is az előfizetést le tenni. Ezen tett rendelésen kívül, a' Békéscsaba Egyetemen a' két kötetményekre előfizetni. Ha ezen Misék (a' mellyek úgy vannak előadva, hogy nem tsak egy jól rendelt, hanem egy kissebb 3, 4 vagy leg alább 5 személyekből álló kar által, és ugyan tsak egyetlen egy falusi mester által is illendően adathatnak elő, mivel a' meg jegyzett fundamentomos és hozzá adott énekes szózaton kívül még egy kivonatott forgatható muzsika elkészérése az Orgona szózatokban felül találattik) kedvet találnak az érdemes Publicum előtt, ezek után még más nagyobb 's nevezetesebb munkáim is következni fognak.

Nagy reménység táplál 's vigasztal engemet, hogy ezen munkát egyházi Elöljárók Hazánk két kebelében megvenni, terjesztetni és ajánlani fogják. És valljon nem ditséretes é' egy olly a' szép tudományokban 's szabad mesterségekben gyakorló hazafiat serkenteni, és gyámolítani, kinek egyedül tsak az a' fő tárgya, hogy az ő éjjeli 's nappali szorgalmatos fáradozássa által, édes hazánkban az Ur' Ilten' szolgálatja feljebb emeltessen.

Besztertze Bányán 16-ik Aprilis napján 1803.

Hiray Antal Julián

Muzsika igazgató, a' Kaptalonbéli, és sz. Kir. város' Orgonása.